

Domstolene (Rigsretten) findes stemmende med Grundlovens sande Mening eller slige Følgesætninger ikke af Domstolene findes at være rigtige Konsekvenser af Grundloven, ville en almindelig, ikke i Overensstemmelse med Grundlovens § 95 tilbleven Lovs Udtalelser om dem dog ikke være bindende for Domstolene. En Ministeransvarlighedslov er derfor ikke egnet til at løse Grundlovsspørgsmaal, som faa Betydning i Forfatningskonflikter, men er henvist til i saa Henseende at holde Spørgsmaalet aabent for den kompetente Domstols Afgørelse. Denne Grænse for, hvad en Ministeransvarlighedslov har at træffe Bestemmelse om, maa efter Flertallets Skøn siges at være overskreden i Lovforslagets §§ 7 og 8.

I Lovforslagets § 7 er det saaledes ganske i Almindelighed udtalt, at der paahviler en Minister Ansvar for ubevilget Skatteopkrævning eller Udgiftsafholdelse, naar „han har handlet med Bevidsthed om, at han ikke vilde kunne faa det paagældende Beløb bevilget af Kongen og Rigsdagen“, altsaa selv om den forudsete Bevillingsnægtelse ikke skyldes nogen som helst saglig Dom om den paagældende Handlings Værd eller Uværd, men alene skyldes og vedkendes at skyldes ganske andre Hensyn, f. Eks. Ønsket om at fremtvinge Ministerens Afgang. Men at et saa vidt rækkende Ansvar har Hjemmel i Grundloven, er, som bekendt, langt fra almindelig anerkendt. Spørgsmaalet om, hvor Grænsen gaar for Ansvarsfrihed ved ubevilget Skatteopkrævning eller Udgiftsafholdelse, maa være forbeholdt den kompetente Domstols Afgørelse. Ved i hin Almindelighed at erklære sig for Ansvaret gaar Lovforslaget saaledes videre, end det bør og med Nytte kan.

Paa lignende Maade forholder det sig med Lovforslagets § 8. Det udtales her, at de Ministre, som bære Ansvaret for en foreløbig Lovs Udstedelse, paadrage sig Straf, naar „de ved Foretagelsen af de Handlinger, hvorved de paadrage sig Ansvaret, have vidst eller dog have maattet anse det for overvejende sandsynligt, at

den ikke kunde ventes stadfæstet af Rigsdagen“ (henholdsvis „dens Udstedelse ikke kunde ventes billiget af Rigsdagen“). Den Begrænsning af Kongens Beføjelse til at udstede foreløbige Love, som ved denne Bestemmelse forudsættes, findes ikke udtalt i Grundloven, men kan kun støttes paa, at det skulde følge af Rigsdagens grundlovhjemlede Deltagelse i den almindelige Lovgivningsmagt, at Udstedelsen af en foreløbig Lov under saadanne Omstændigheder maa siges at være i Strid med Grundloven. Men denne Paastand hører ikke til de almindelig anerkendte. Om Udstedelse af en foreløbig Lov under saadanne Omstændigheder er Misbrug af Myndigheden dertil, er et Spørgsmaal, hvis Afgørelse i indtrædende Tilfælde maa være forbeholdt den kompetente Domstol. Den bekræftende Besvarelse bør ikke og kan ikke med Nytte gives i en Ministeransvarlighedslov, der ikke er tilbleven paa den i Grundlovens § 75 bestemte Maade.

De paagældende Bestemmelser i Lovforslaget skønnes saaledes ikke at kunne blive staaende uden saadanne Ændringer, at Spørgsmaalene holdes aabne for Domstolenes Afgørelse i paakommende Tilfælde. I Henhold hertil foreslaar Flertallet, hvad § 7 angaar, under Nr. 6 a. en ændret Affattelse af Paragraffens første Stykke. Det er dog formentlig ingen virkelig Afvigelse fra Lovforslaget, naar der her blandt de Tilfælde, hvor Ansvarsfriheden er ubetinget, nævnes ved Siden af den stedfundne Bevilling, at Handlingen har været i streng Forstand nødvendig. En Nødstilstands Indflydelse paa Dommen om foretagne Handlingers Retmæssighed erkendes vel af alle, ikke mindre i Statslivet end udenfor dette. Det er i den følgende Sætning, at Afvigelsen fra Lovforslaget ligger. Ansvaret for det ubevilgede og ikke af Nødvendighed paabudte er efter Ændringsforslaget bundet til den Betingelse, at Ministeren „ikke efter Handlingens Beskaffenhed og de Omstændigheder, under hvilke den foretoges, havde Føje til at vente den godkendt af Kongen og Rigsdagen“. Domstolenes Skøn, om der var